

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága dr. Kocsis Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Központi Hivatal alperes ellen illeték ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2007. április 12-én kelt 9.K.30.102/2007/4. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 5. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 9.K.30.102/2007/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 80.000 (azaz nyolcvanezer) forint elsőfokú, valamint 60.000 (azaz hatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az Államnak - külön felhívásra - 900.000 (azaz kilencszázezer) forint kereseti és 1.056.000 (azaz egymillió-ötvenhatezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes 2003. június 30-án kelt adásvételi szerződéssel vásárolta meg a hrsz-ú beépítetlen terület megjelölésű ingatlant. A felperes bejelentette, hogy főtevékenysége szerint ingatlanforgalmazással foglalkozó gazdasági társaság és nyilatkozott, hogy az ingatlant továbbértékesítési céllal vásárolta meg.

A Hajdú-Bihar Megyei Illetékhivatal a 2003. október 30-án kelt 363267-01/2003. számú határozatával a felperessel szemben 2%-os illetékmértékkel szabta ki a visszterhes vagyonátruházási illetéket, egyúttal felhívta a felperes figyelmét, hogy amennyiben két éven belül az ingatlant nem adja el, ennek megtörténtét az ezt követő 15 napon belül nem igazolja, az egyébként fizetendő és a fizetési meghagyással megállapított illeték különbözetének kétszeresét írja elő pótlólag.

Az előírt határidőben a továbbértékesítés igazolása nem történt meg, ezért az illetékhivatal a 2006. augusztus 31-én kelt 655099-02/2006. számú határozatával a felperessel szemben 17.600.000 forint illeték pótlólagos előírását rendelte el.

A határozat ellen a felperes fellebbezést és igazolási kérelmet terjesztett elő. Csatolta a továbbértékesítésre vonatkozóan a tulajdonjog átvezetését igazoló földhivatali határozatok másodpéldányait és arra hivatkozott, hogy az ingatlanon felépített felépítmény lakásait folyamatosan értékesítette, az utolsó értékesítésre 2005. júniusában került sor. A továbbértékesítés tényét 2005. június 23-án postára adott levélben jelentette be, mely levél tartalmazta állítása szerint a továbbértékesítés tényének közlését, a levélhez csatolta a tulajdonjog átvezetését igazoló földhivatali határozatokat, illetve széljegyként feltüntetett tulajdoni lap példányokat. Csatolta az ajánlott küldemény feladóvevényét, melyen feladóként N.L. D., K. u. szám alatti címmel szerepelt, a feladóvevényen kézírással rávezetve "továbbértékesítés bejelentése + visszatérítésre válasz" megjelölés került feltüntetésre.

Az illetékhivatal a 2006. szeptember 29-én kelt 655099-04/2006. számú végzésével az igazolási kérelmet elutasította. Megállapította, hogy 2005. június 23-i keltezésű levél, beadvány az illetékhivatalhoz nem érkezett meg, így a határidő alapos indokkal történő elmulasztását határidőben a felperes nem igazolta.

Az alperes a fellebbezést elbírálv a 2006. november 30-án kelt KH.5506-2/2006. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Megállapította, hogy a feladóvevényrel igazolni kívánt levél határidőben történő benyújtása nem bizonyított, ilyen küldemény az illetékhivatalhoz nem érkezett. A feladóvevény szerint a küldemény 30 gramm volt, míg a felperesi ügyvezető állította, hogy 13 db földhivatali határozat másodpéldányát tartalmazta a levél, mely a példányszámokra tekintettel a küldemény a 30 grammos súlyhatárt jelentősen meg kellett, hogy haladja, így fizikailag is lehetetlen, hogy a levél és mellékletei a felperes által állított tartalommal kerültek feladásra. A felperes a fellebbezéséhez csatolt olyan földhivatali határozatot is, amely 2005. június 30-a után került benyújtásra a földhivatalhoz, így a továbbértékesítés széljegyként sem szerepelhetett a tulajdoni lapon és nem igazolt a két éves továbbértékesítési határidő megtartása.

A felperes keresetet nyújtott be az alperes határozatának felülvizsgálata iránt. Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát - az elsőfokú határozatra és az igazolási kérelemre is kiterjedően - hatályon kívül helyezte, új eljárás elrendelése nélkül. Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes fellebbezése, igazolási kérelme alkalmas volt-e a

késedelem kimentésére. Megállapította, hogy az alperes nem tette vitássá, hogy a felperes számára nyitva álló határidőig a felperes részéről az ingatlanértékesítés megtörtént. Az illetékhivatal a két éves határidő leteltekor nem tudott az ingatlan továbbértékesítéséről. Ezzel kapcsolatban a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a továbbértékesítést igazoló szerződések földhivatali benyújtásából az alperesnek hivatalos tudomása kellett, hogy legyen a továbbértékesítés tényéről. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 23/A.§ (7) bekezdése alapján a továbbértékesítés tényét az illetékhivatalnál kell a jogszabály által előírt módon igazolni, ettől eltérni nem lehet. Így önmagában az a körülmény, hogy a továbbértékesítésre vonatkozó szerződéseket a földhivatalhoz benyújtották, még nem jelenti az illetékhivatal tudomásszerzését és a továbbértékesítés tényének bejelentését, igazolását.

A bíróság is tényként állapította meg, hogy önmagában a 2005. június 23-án feladott levél feladóvevényének bemutatása nem igazolja azt, hogy a felperes az igazolási kötelezettségének eleget tett volna. A feladóvevény azt tanúsítja, hogy egy 30 gramm tartalmú küldeményt adott fel a felperes 2005. június 23-án az illetékhivatal címére. Az Itv. 23/A.§ (8) bekezdése azonban lehetővé teszi a mulasztó számára a továbbértékesítés utólagos igazolását. Az Itv. 23/A.§ (8) bekezdése, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 66.§ (5) bekezdése az igazolási kérelem tartamára vonatkozóan konkrét előírást nem tartalmaz, azonban az igazolási kérelemmel együtt pótolható az elmulasztott cselekmény is. A felperes ennek megfelelően pótolta a hiányzó továbbértékesítést tanúsító okiratokat - csatolása és a fellebbezéssel együtt pótolta továbbértékesítések igazolása azonban az igazolási kérelem pozitív elbírálására az elsőfokú bíróság álláspontja szerint lehetőséget ad. A bíróság álláspontja szerint méltányosan kell a hatóságnak az igazolási kérelmet elbírálnia, ez felel meg az ügyfélbarát közigazgatás elvének. A felperes ugyanis a két éves határidőn belül az ingatlanait továbbértékesítette, a tulajdonosváltozásokat a földhivatal bejegyezte. Az igazolási kérelem előterjesztésével a felperes egyidejűleg valószínűsítette, hogy továbbértékesítésnek eleget tett, így az elsőfokú hatóság törvénytelenül utasította el a felperes igazolási kérelmét. Az igazolási kérelem elutasítása tárgyában hozott végzés ellen önálló fellebbezésnek helye nincs, az csak az ügy érdemében hozott határozat elleni jogorvoslati kérelemben kifogásolható, ezért az elsőfokú bíróság az alperesi határozaton keresztül az igazolási kérelem tárgyában hozott végzéssel szembeni felperesi jogorvoslatot is elbírált. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint igazolási kérelmet kedvezően kellett volna elbírálni és ebből következően nem lett volna mód szankció alkalmazására, illeték pótlólagos előírására.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, a felperes keresetének elutasítását. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 206.§ (1) bekezdését, az Itv. 23/A.§ (8) bekezdését, a Ket. 66.§ (5) bekezdését. Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy önmagában egy 2005. június 23-ai küldemény feladását igazoló feladóvevény bizonyítja, hogy a felperes a továbbértékesítés tényét bejelentette és igazolta. A bíróság ugyanis ezzel szemben tényként állapította meg, hogy a felperes által hivatkozott levél nem érkezett meg az illetékhivatalhoz, így valójában az illetékhivatalhoz történő megérkezés és így a továbbértékesítés tényének bejelentése nem igazolható. Az elsőfokú bíróság okszerűtlenül, a bizonyítékok logikailag ellentmondó értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által a fellebbezéssel együtt előterjesztett igazolási kérelem pozitívan, kedvezően elbíráلható. A bíróság maga is rámutatott, hogy a Ket. szabályai alapján nem kötelező az igazolási kérelem méltányos elbírálása, a továbbértékesítés tényét igazoló földhivatali iratok csak akkor vehetők figyelembe, ha azok az illetékhivatalhoz ténylegesen meg is érkeztek. Az igazolási kérelem kedvező elbírálásának lehetősége akkor áll fenn az Itv. 23/A§ (8) bekezdése alapján, ha határidő elmulasztása esetén a mulasztás önhibán kívül következett be. Igazolási kérelem előterjesztése esetén az igazolási kérelmet benyújtónak igazolni kell, hogy önhibán kívül mulasztotta el a határidőt, és egyúttal az elmulasztott cselekményt is pótolnia kell. A hatóságnak azonban minden esetben vizsgálnia kell a késedelem indokait, körülményeit és ennek megfelelően kell elbíráلni az igazolási kérelmet. Az elsőfokú bíróság az igazolási kérelemre vonatkozó szabályokat tévesen értelmezte és törvénysértően állapította meg, hogy az igazolási kérelem elutasítása jogsértő volt. A felperes semmiféle módon nem mentette ki a mulasztását, a késedelmi okára vonatkozóan nem adott magyarázatot. A felperes mindössze arra hivatkozott a fellebbezéssel egyidejűleg előterjesztett igazolási kérelmében, hogy csak most szerzett tudomást arról, hogy nem érkezett meg a levele az illetékhivatalhoz. Ennek jogkövetkezménye azonban nem hárítható a hatóságra, a felperesnek kell annak kockázatát viselnie, hogy a feladott levele megérkezett-e az illetékhivatalhoz vagy sem.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

Tévesen értelmezte az elsőfokú bíróság az Itv. 23/A.§ (8) bekezdésének rendelkezését. Ez a rendelkezés az Itv. 23/A.§ (7) bekezdésében foglalt határidő elmulasztása esetére teszi lehetővé igazolási kérelem előterjesztését. A vagyonszerzőnek a határidő elmulasztása miatt kell pótolnia a benyújtott kérelemmel a továbbértékesítés tényének bejelentését és igazolását. A határidő elmulasztása esetén benyújtott igazolási kérelemben - a kérelem elnevezésből adódóan - a késedelmesen eljáró félnek a mulasztása okát kell előadni és valószínűsítienie annak érdekében, hogy a mulasztása miatti jogkövetkezményt elháríthassa.

Amennyiben az Itv. 23/A.§ (8) bekezdése a felperes értelmezése szerint csak az elmulasztott igazolás pótlására szolgálna, a jogalkotó a (8) bekezdésben úgy fogalmazott volna, hogy "a továbbértékesítés igazolásának a fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig van helye" és nem kívánta volna meg az elmulasztott törvényi határidő miatt igazolási kérelem előterjesztését. A Ket. 66.§ (1)-(2), (5) bekezdésében szabályozott rendelkezések a perbeli esetben is alkalmazandók, mert a Ket. másodlagos (mögöttes) jogszabályként alkalmazandó mindazokban a kérdésekben, amelyeket az Itv. és az azzal együtt alkalmazott az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) kifejezetten vagy eltérően nem szabályoz.

A Ket. alkalmazandó 66.§ (1) bekezdése értelmében a határidő önhibán kívüli elmulasztása miatt előterjesztett igazolási kérelemben a késedelem, a mulasztás okát meg kell jelölni, az az igazolási kérelem elbírálásánál releváns szempont, hogy a fél milyen okból mulasztott, a késedelme vétlenségét igazolni, valószínűsíteni tudja-e. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az igazolási kérelem elbírálásánál csak arra a két tényre utalással, hogy az elmulasztott bejelentést, és a továbbértékesítés igazolását a felperes utóbb pótolta, kedvezően elbírálnak vélte az igazolási kérelmet és e körben a törvényi rendelkezéssel szemben a méltányos elbírálás érdekében követelményként az ügyfélbarát közigazgatás elvére utal.

A határidő elmulasztásában való vétlenség igazolására a csatolt feladóvevény nem alkalmas. A Legfelsőbb Bíróság elvi határozatainak gyűjteményében 2005/1262. számú elvi határozatában kifejtettek szerint a bejelentés postára adásának határidőben való megtörténtét a félnek kell igazolnia. Az alperes a határozatában helytálló indokokkal fejtette ki, hogy a 30 gr súlyú levél a felperes által állított bejelentés és igazolások megtörténtének igazolására az igazolások száma és a levél súlya közti ellentmondás folytán nem alkalmas. Ezt a megállapítást a felperes a peres eljárás során cáfolni nem tudta. A fellebbezéssel együtt előterjesztett igazolási kérelemben foglalt az az indok, hogy a mulasztásról most szerzett tudomást, az elvi határozat értelmében a késedelmet nem menti ki. A

felperes köteles viselni annak következményét, ha a küldeménye nem érkezett meg az illetékhivatalhoz, ha a küldemény feladóvevénye a továbbértékesítés igazolására nem megfelelő, nem elégséges. Az igazolási kérelemmel együtt pótolta, továbbértékesítési igazolások a mulasztás vétlenségének valószínűsítése hiányában az igazolási kérelem kedvező elbírálását, a szankció alóli mentesülést nem eredményezik.

A Legfelsőbb Bíróság a felperes keresetében foglalt hivatkozások kapcsán kiemeli, hogy az Itv. 23/A.§ (7) bekezdése alapján a bejelentésnek törvényben előírt módja és határideje van, így a felperes bejelentési kötelezettsége teljesítése alól nem mentesülhet arra való hivatkozással, hogy az illetékhivatal a vevők illetékügyéből hivatalos tudomással bír a továbbértékesítésekről. Jogszabályi előírás hiányában hiánypótlási felhívási kötelezettség sem terhelte az illetékhivatalt a szankció alkalmazása előtt.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat megsértette, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a felperes alaptalan keresetét a Pp. 339.§ (1) bekezdése alapján elutasította.

A pervesztes felperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képviselettel felmerült elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati illeték viselésére. A kereseti és felülvizsgálati illeték mértéke a határozatban megállapított illetékfizetési kötelezettség, mint pertárgyérték 6%-a alapján került megállapításra az Itv. 42.§ (1) bekezdés a) pontja, 50.§ (1) bekezdése alapján, a kereseti illeték maximum összegére is figyelemmel.

Budapest, 2008. április 9.

Dr. Kaszainé dr. Mezey Katalin sk. a tanács elnöke, Lénártné dr. Márton Gizella sk. előadó bíró, Dr. Kurucz Krisztina sk. bíró